

PROTOKUŁ

O D P I S

5623/2

Na prośbę Dowództwa 2. Armji z dn. 16 października 1920r. L. 2432/IV zwróconą do Rządu Srodkowej Litwy i na podstawie odpowiedzi telegraficznej tegoż Rządu L. 27/Op. z dn. 17 października 1920r. odbyła się dnia 17 października 1920r. o godz. 9-tej w m. Lidzie konferencja delegatów Naczelnego Dowództwa Wojsk Srodkowej Litwy w składzie p.p. Dyrektora Departamentu Spraw Zagranicznych Jerzego Iwanowskiego, Dyrektora Departamentu Komunikacji Aleksandra Zasztewta, oraz kapitana Kolejnictwa Stanisława Wereka i przedstawicieli 2. armji: Mjr. p.d. Szt. Gen. Juliusza Berka, Szefa Oddziału IV, Ppułkownika Kolankowskiego, Szefa Kolejnictwa 2. Armji oraz p. Michałowicza, przedstawiciela P.K.P.

Przewodniczącym wybrane p. Ppułkownika Kolankowskiego

Sekretarz - kapitan K.S. Chodaszek Józef.

Po obustronnem zbadaniu pełnomocnictw, przedstawiciele 2. Armji oświadczają, iż pełnomocnictwa delegatów Srodkowej Litwy wydane są dla pertraktacji z Naczelnem Dowództwem Wojsk Polskich, wobec czego nie mają oni formalnego prawa do pertraktowania z delegatami Srodkowej Litwy, jednakowoż z uwagi na to, że Oddziały Wojsk Polskich, należące do 2. Armji są specjalnie zainteresowane w kwestji tranzytu przez teren Srodkowej Litwy, przedstawiciele Dowództwa 2. Armji pertraktować chcą z delegatami Naczelnego Dowództwa Wojsk Srodkowej Litwy, zaznaczając jednak, że nie zawierają umowy w imieniu Naczelnego Dowództwa Wojsk Polskich, lecz jedynie w imieniu Dow. 2. Armji.

Przedstawiciele Naczelnego Dowództwa Wojsk Srodkowej Litwy, uwzględniając powyższe motywy, oświadczają na to zgodę.

Przechodząc do meritum sprawy, przedstawiciele 2. Armji oświadczają oddziały wojsk polskich, stojące na wschód i południe od terenów Srodkowej Litwy, chronią przed najazdem bolszewickim nie tylko ziemie własne, lecz również i tereny Srodkowej Litwy.

Wobec zniszczenia linii kolejowej łączącej bezpośrednio Lidę z terenem operacyjnym i dyslokowanymi tam oddziałami 2. Armji, sprawa ich materialnego zaopatrzenia, jak również i uzupełnień oddziałów może być rozstrzygnięta jedynie przez zużytkowanie linii kolejowych, przechodzących przez tereny Litwy Srodkowej, a mianowicie linii kolejowej Lida-Wilno Święciany i Wilno-Mołodeczno.

Sprawa jest o tyle ważną z punktu widzenia strategicznego, iż Dowództwo 2. Armji zmuszone jest postawić kategoryczne żądanie dopuszczenia tranzytu swoich oddziałów na wskazanych liniach, nie cofając się w razie odmowy od użycia środków przymusowych.

W odpowiedzi na to Przedstawiciele Naczelnego Dowództwa Wojsk Środkowej Litwy protestują przeciwko tego rodzaju ultimatum i oświadczają, że nie pragną w jakikolwiek sposób zaostreżać stosunków sąsiedzkich uznają powagę motywów strategicznych, zaznaczonych wyżej, jednakowoż zaznaczają, że stoją na gruncie praw swoich do całokształtu terytorjów Litwy Środkowej i licząc się z faktem chwilowej okupacji części kraju przez wojska polskie:

1/ Godzą się na czasowe korzystanie przez wojska polskie z linii kolejowych na terytorjum przez nich okupowanym.

2/ Wyrasają gotowość dopuszczenia tranzytu przez terytoria objęte przez Naczelne Dowództwo Wojsk Środkowej Litwy transportów materialnych przeznaczonych dla wojsk polskich, zastrzegając się jednak przeciwko przewozowi przez te terytoria transportów wojsk uzupełniających.

3/ Wszystkie transporty materialne mają być konwojowane i chronione przez eskortę wojsk polskich, do której na stacjach granicznych przydziela się eskortę wojsk Środkowej Litwy na czas przebiegu pociągów po liniach Środkowej Litwy.

4/ Jako kompensatę za prawo używania linii kolei Środkowej Litwy, przedstawiciele Naczelnego Dowództwa Wojsk Środkowej Litwy żądają:

a/ wymiany posiadanego przez koleje Środkowej Litwy taboru kolejowego z szerokotorowego na normalno-torowy.

b/ oddania na własność Środkowej Litwie jednego parowozu manewrowego i dwóch pełnych składów towarowych z parowozami.

c/ przepuszczenia pociągów reemigracyjnych.

5/ Poniesienia części kosztów eksploatacyjnych / ruchowych i drugich / w stosunku do pociągów.

6/ Zwrotu kosztów renowacji przypadających za naprawę taborów tranzytowych, na podstawie kwartalnie przedkładanych rachunków z kosztami materiałów zużytych przy naprawie, niezbędnych dla ruchu i zaopatrzenia pociągów tranzytowych, będą zwrócone w naturze.

7/ Iluwa niniejsza nie przesądza dalszych składów w sprawie nieobędnych uwag i obowiązku do chwili jej odwołania.

47

Przedstawiciele 2. Armji oświadczyli na to:

1./ W odpowiedzi na oświadczenie delegatów Naczelnego Dowództwa Wojsk Środkowej Litwy, dotyczące kwestji terytorjalnych Środkowej Litwy i zastrzeżeń, zawartych w punkcie I, uważają się przedstawiciele Dowództwa 2. Armji za niekompetentnych do zabierania jakiegokolwiek głosu.

Co się zaś tyczy pozostałych punktów, to zgadzają się na punkt 2-gi z warunkiem, że wojska kolejowe konieczne do obsady linii kolejowych na terenie obsadzonym przez wojska polskie mają również prawo tranzytu.

Na punkt 3-ci zgadzają się w zupełności.

Co się tyczy punktu 4-go a/, zgadzają się na wymianę jednego parowozu i jednego składu szerokotorowego na normalnotorowy. Ad punkt 4 b/ zgadzają się na oddanie jednego parowozu manewrowego i jednego pełnego składu towarowego z parowozami. Zastrzega się jednak prawo przedawania na rampach stacji Wilno z taboru normalnotorowego do szerokotorowego i odwrotnie.

Na punkt 4/c, 5 i 6 zgadzają się bez zastrzeżeń.

Co do punktu 7 zgadzają się z zastrzeżeniem wypowiedzenia umowy w terminie niezbędnym do wycofania taboru kolejowego z terenów Środkowej Litwy.

Przedstawiciele Naczelnego Dowództwa Wojsk Środkowej Litwy oświadczają zgodę na powyższe zastrzeżenie przedstawicieli 2. Armji Wojsk Polskich.

Za obopólną zgodą postanowiono warunki ugody, oznaczone w niniejszym protokole, na podstawie którego ma być sporządzona formalna umowa, uważać za obowiązujące od dnia dzisiejszego.

Lida, dnia 17 października 1920r.

Podpisy: J. Iwanowski,

ś. Zasztowt,

Kolankowski ppłk.

B. Weryk kapitan.

Michałowicz.

J. Borek mjr.

Za zgodność:

Sekretarz Departamentu

Spraw Zagranicznych: /-/ J. Ziemiański.

Za zgodność NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 5623-2 dnia 21/10 1920r.

Wydział

